

Konkurrencerådet
Nyropsgade 30
1780 København V

Ministeren
J.nr. 2001-701-0037

Den 11/4 2007

Henvendelse fra Konkurrencerådet om administration af råstoflovens §§ 19 og 20

Konkurrencerådet har i medfør af konkurrencelovens § 2, stk. 5 rettet henvendelse til mig angående administrationen af råstoflovens §§ 19 og 20.

Det fremgår af henvendelsen, at Konkurrencerådet finder, at godkendelsessystemet efter råstoflovens § 19, herunder bestemmelserne om maksimalgrænser for samlet lastekapacitet og for det enkelte fartøj, er omfattet af konkurrencelovens § 2, stk. 2, og har skadelige virkninger for konkurrencen, ligesom de hindrer en effektiv samfundsmæssig ressourceanvendelse.

Konkurrencerådet finder desuden, at bestemmelsen i råstoflovens § 20, stk. 2 om muligheden for at opnå eneret til indvinding af råstoffer fra havbunden er omfattet af konkurrencelovens § 2, stk. 2 og kan have skadelige virkninger for konkurrencen.

I forlængelse heraf anbefaler Konkurrencerådet, at bestemmelsen om godkendelse af fartøjer til råstofindvinding i råstoflovens § 19 ophæves.

Konkurrencerådet anbefaler desuden, at reglerne om efterforskningstilladelser i råstoflovens § 20 ændres, således at efterforskningstilladelser som hovedregel ikke gives med fortrinsret til efterfølgende indvinding (eneret). Efterforskningstilladelse med fortrinsret bør alene tildeles, hvor væsentlige omkostningsmæssige begrundelser taler herfor, og efterforskningstilladelser med fortrinsret bør normalt ikke have en varighed på mere end et år. Det anbefales endeligt, at reglerne om indvindingstilladelser i råstoflovens § 20 ændres, så indvindingstilladelser kun er forbundet med en eneret, hvis væsentlige begrundelser taler herfor. Eneretten bør ikke have en varighed, der overstiger to år, med mindre der har været særligt høje omkostninger forbundet med efterforskningen og miljøvurderingen eller med mindre ganske særlige råstofmæssige, miljømæssige eller forsyningsmæssige grunde taler herfor.

Jeg er enig i de betænkeligheder, som Konkurrencerådet har fremført om konkurrencebegrænsningerne i råstoflovens bestemmelser om råstofindvinding på søterritoriet. Jeg vil derfor tage initiativ til en ændring af råstofloven, således at godkendelsesordningen efter råstoflovens § 19 afskaffes og afløses af en registreringspligt for skibene.

Ændringen af administrationen af godkendelsesordningen vil foregå således, at loftet over den samlede lastekapacitet på 25.000 kbm. afskaffes umiddelbart ved lovens ikrafttræden, det vil sige medio 2007.

For så vidt angår den hidtidige praksis, hvor man ikke har tilladt indvindingsfartøjer med større lastekapacitet end 2.000 kbm. vil modellen være, at denne begrænsning afskaffes etapevis inden for en kortere årrække. Eksempelvis således at lastekapaciteten hæves til 4000 kbm. medio 2007 og ophæves etapevis, således at begrænsningen i det enkelte fartøjs tonnagestørrelse er afskaffet endeligt den 1. januar 2013. Grunden til at gennemføre en etapevis ophævelse er at sikre, at liberaliseringen ikke har utilsigtede miljømæssige konsekvenser og for at kunne overvåge konsekvenserne af en liberalisering af forsyningsikkerheden i de mindre havne.

Jeg har igangsat en undersøgelse af, hvorvidt disse forslag kan udløse erstatning efter grundlovens § 73, og tager derfor forbehold på dette punkt, indtil undersøgelsen er tilendebragt.

EU-Kommissionen har på baggrund af en anmeldelse rettet henvendelse til Danmark om administrationen af råstofloven. Samtidig med afgivelse af nærværende svar til Konkurrencerådet, svarer Miljøministeriet EU-Kommissionen. Hvis det mod forventning skulle vise sig, at Kommissionen måtte have indvendinger imod modellen, vil jeg gerne genoptage drøftelserne med økonomi- og erhvervsministeren. I brevet til EU-Kommissionen anføres, at miljøministeren forudsætter, at Kommissionen er opmærksom på, om lignende forhold gør sig gældende i de øvrige medlemsstater, således at det sikres, at konkurrenceforholdene er lige.

Med hensyn til anbefalingerne til ændringer i råstoflovens § 20 er jeg enig i, at tilladelsessystemet for indvinding af råstoffer på havet ikke må virke konkurrencebegrænsende. Jeg må imidlertid samtidig nævne, at det er af afgørende betydning, at der er et incitament for erhvervslivet til at gennemføre de nødvendige efterforskninger og få udlagt nye indvindingsområder til erstatning for områder, som lukkes. Endelig er det vigtigt, at tilladelsessystemet sikrer, at der gennemføres en bæredygtig udnyttelse af ressourcerne, hvor der tages både erhvervsmæssige, ressourcemæssige og forsyningsmæssige hensyn.

Jeg er enig i Konkurrencerådets anbefaling af, at efterforskningstilladelser med fortrinsret normalt ikke skal have en varighed på mere end 1 år, og at der kun gives fortrinsret, hvis der er væsentlige omkostningsmæssige begrundelser herfor.

Reglerne for indvindingstilladelser efter råstoflovens § 20 skal både sikre en effektiv konkurrence og de hensyn til erhverv, råstofforsyning og miljø, som fremgår af råstoflovens formålsparagraf. En egentlig fortrinsret/eneret til indvinding skal derfor kun gives, hvis den understøtter disse formål. Eneret bør under ingen omstændigheder have så lang en varighed, at den kun tjener til at begrænse konkurrencen. På den anden side finder jeg det uhensigtsmæssigt i lovgivningen at indføre en fast grænse på 2 år. Jeg vil derfor foretrække, at længden på en eventuel eneret til enhver tid fastlægges konkret på baggrund af de kriterier, som bl.a. er fremført af Konkurrencerådet. Længden af den tildelte eneret, vil dog kun i helt særegne tilfælde overstige 5 år.

Med venlig hilsen

Connie Hedegaard